

Telefoon 14 033
gemeente@leusden.nl
www.leusden.nl

Aan de gemeenteraad

Mensenhandel is ‘het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van een persoon, met gebruik van dwang en met het doel die persoon uit te buiten’. Deze definitie beschrijft mensenhandel zoals die strafbaar gesteld is in artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht. De dwang die bij mensenhandel gebruikt wordt, kan de vorm hebben van (dreigen met) fysiek geweld, maar ook van misleiding, chantage, fraude of het misbruiken van een kwetsbare positie. Minderjarigen zijn per definitie kwetsbaar; bij minderjarigen hoeft bij activiteiten die vallen onder mensenhandel de dwang niet aangetoond te worden om te spreken van mensenhandel.

Verschillende vormen

Mensenhandel kent vele vormen, te categoriseren in:

1. Seksuele uitbuiting

Uitbuiting in de prostitutie. Deze doet zich zowel in de vergunde als in de onvergunde prostitutiebranche voor. Ook komt seksuele uitbuiting online voor, bijvoorbeeld in de vorm van gedwongen webcamseks.

2. Arbeidsuitbuiting

Hiervan spreken we als (arbeids)voorwaarden en omstandigheden bij arbeid zo slecht zijn dat mensenrechten in het geding zijn. Arbeidsuitbuiting betreft een stapeling van factoren, zoals onderbetaling, lange dagen moeten werken, onder slechte omstandigheden gehuisvest worden en intimidatie waardoor het slachtoffer op meerdere vlakken afhankelijk is van zijn of haar werkgever /uitbuiters. Arbeidsuitbuiting komt voor in alle sectoren. Voorbeelden zijn de land- en tuinbouw, horeca, particuliere huishoudens, bouw, en in de schoonmaak- en uitzendbranche.

3. Criminele uitbuiting

Hierbij worden mensen gedwongen tot crimineel gedrag (bijvoorbeeld diefstal of drugsdelicten) of tot bedelarij. Er wordt hierbij ook gebruik gemaakt van katvangers: "Katvangers zijn personen die zichzelf beschikbaar stellen als eigenaar of registratiehouder van een voertuig, bedrijf, bankrekening of ander goed, waardoor de werkelijke eigenaar of houder zichzelf buiten het zicht van de autoriteit kan houden" In bredere zin zijn het tussenpersonen die als schakel dienen in het logistieke proces van criminele organisaties. Katvangers kunnen bij het rekruteren voor de gek gehouden worden, waardoor zij niet op de hoogte zijn van de eventuele gevolgen of betrokkenheid bij criminaliteit. Het gedwongen aanvragen en afstaan van zorggelden of uitkeringen kan ook onder criminele uitbuiting vallen.

4. Gedwongen orgaanhandel

Hierbij wordt iemand gedwongen om zijn of haar organen af te staan. Gedwongen draagmoederschap kan hier ook onder vallen.

Bij mensenhandel is sprake van een ernstige schending van mensenrechten en van de menselijke waardigheid. Het draait om uitbuiting. Daders gebruiken slachtoffers (door geweld en intimidatie of onder bedreiging) voor persoonlijk gewin. Slachtoffers kunnen hier ernstige gevolgen van ondervinden. Vaak is sprake van criminele samenwerkingsverbanden, die misbruik maken van de legale faciliteiten in de samenleving. Daardoor is mensenhandel is een vorm van ondermijnende criminaliteit.

Slachtoffers van mensenhandel melden zich meestal niet uit zichzelf. Veel slachtoffers kunnen of durven zelf geen aangifte te doen (of zij zien zichzelf -nog- niet als slachtoffer). Dit betekent dat gemeenten en opsporingsinstanties, zoals de politie, zelf proactief op zoek moeten naar de slachtoffers (en daders), net als bij andere vormen van ondermijning.

Voorbeelden mensenhandel in Leusden

Leusden zet zich actief in om casuïstiek rondom mensenhandel aan te pakken. De gemeente Leusden heeft bijvoorbeeld in 2024 te maken gehad met een woning waar illegale prostitutie plaatsvond door Zuid-Amerikaanse vrouwen. Er was mogelijk ook sprake van seksuele uitbuiting. Deze woning is uiteindelijk gesloten geweest en inmiddels is de oude bewoner verhuisd. Ook zijn er bij een hotel in Leusden trainingen gegeven over hoe personeel om kan

gaan met illegale prostitutie en seksuele uitbuiting via hotels, naar aanleiding van veel overlastmeldingen van illegale prostitutie.

In Leusden zijn veel huisvestingslocaties van arbeidsmigranten die in Leusden werken. Deze arbeidsmigranten worden gehuisvest door arbeidsbemiddelingsbureaus. De gemeente Leusden zet in op controle van huisvestingslocaties en locaties waar arbeidsmigranten tewerk worden gesteld om te controleren of er arbeidsuitbuiting plaatsvindt en of er aan de (lokale) wet- en regelgeving gehouden wordt.

Het zicht op criminele uitbuiting in de gemeente Leusden is nog klein. Er wordt ingezet op dit thema door bewustwordingstrainingen over ondermijning (en daarmee mensenhandel) te geven aan personeel van de gemeente Leusden. Ook wil de gemeente Leusden bewustwordingscampagnes over ondermijning organiseren voor de inwoners van de gemeente Leusden.

Rol gemeente

Gemeenten hebben vier taken in de aanpak van mensenhandel:

1. Het opvangen van signalen van mensenhandel. Inwoners kunnen signalen bij de gemeente melden. Ook kunnen werknemers van de gemeente signalen van mensenhandel opdoen.
2. Het maken van beleid om mensenhandel tegen te gaan (huisvestingsbeleid arbeidsmigranten, prostitutiebeleid).
3. De gemeente als onderdeel van de integrale aanpak. De gemeente heeft de regie bij de aanpak van mensenhandel en heeft contact met ketenpartners.
4. De gemeente is verantwoordelijk voor de zorg en opvang van slachtoffers van mensenhandel. Dit is een wettelijk verankerde verplichting, die primair voortvloeit uit de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) en de Jeugdwet.

Aanpak mensenhandel in de ZBLW- gemeenten:

In het beleid wordt beschreven hoe de aanpak van mensenhandel binnen de ZBLW- gemeenten de aankomende jaren vormgegeven gaat worden. Kort samengevat richten we ons op:

1. Aanstellen van een aandachtsfunctionaris mensenhandel
2. Voorlichting en bewustwordingstrainingen geven aan collega's en externe professionals in het herkennen van signalen.
3. Inwoners bewust maken van signalen van mensenhandel.
4. De interne meldroute mensenhandel onder de aandacht brengen binnen en buiten de organisatie.
5. Risicolocaties voor mensenhandel in kaart brengen.
6. Controles op risicolocaties voor mensenhandel.
7. Standaard werkproces opstellen voor veilige opvang, ondersteuning en hulpverlening voor slachtoffers van mensenhandel.

Melden

Heeft u het vermoeden van mensenhandel, meld dat dan anoniem via Meld Misdaad

Anoniem: 0800 7000 of (niet anoniem) bij de politie: 0900-8844. Mensenhandel mag ook altijd bij de gemeente gemeld worden door te mailen naar: Veiligheid@leusden.nl

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,

A.Wiersinga
loco directeur secretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester

Bijlage: Beleid Aanpak Mensenhandel